

Benimle Konuş ve Beni Dinle!

Çocuklarımızın konuşmayı öğrenirken onlara nasıl destek olabiliriz konusunda 12 önemli kılavuz

Anne Babalar İçin Broşür (0 ve 5 yaş arası çocukların velilerine)

Künye

Fikir ve Tasarı

© okay. zusammen leben /

Göç ve Entegrasyon Proje Dairesi,
Voralberg (Aktion Mitarbeit Derneği),
Dornbirn (Avusturya), Kasım 2008

Temel İçerikler

Elisabeth Allgäuer-Hackl
Gerlinde Sammer
Elizabet Hintner

Metin

Elisabeth Allgäuer-Hackl
Lidwina Boso

Yazı İşleri

Eva Grabherr

Çeviri Türkçe

Çiğdem Gökmen-Erden
Elizabet Hintner

Bu broşürün öz içerikleri 2008 «daha fazla dil (mehr Sprache). Dilin erken teşviki (frühe Sprachförderung) ve Çok dillilik (Mehrsprachigkeit) -aileler ve erken eğitim kurumları tarafından bir zorlanma durumu» programı çerçevesinde Vorarlberg eyaletinin isteği üzerine geliştirildi. Programa ilişkin bilgiler: www.okay-line.at

Yayının Kullanım İzni ve

İsviçre'ye Adaptasyonu

Kanton Luzern, Sosyal ve Toplum Hizmetleri Dairesi (Dienststelle Soziales und Gesellschaft),
Toplumsal Sorunlar Kurumu (Fachstelle Gesellschaftsfragen)

Metin Uyarlamaları

Sabine Schoch
Heinz Spichtig-Bonetta

Metin Uyarlamaları Çevirisi Türkçe

Eylem Pekdemir-Demirci

Grafik

Susanne Gmür, Zürich

Federal Göçmenler Dairesi'nin (BFM) entegrasyon kredisi tarafından desteklenmiştir

Mayıs 2010, Luzern

Sevgili Anne-Babalar,

tebrikler. Uzun süren bir bekleyiş sona erdi. Nihayet çocuğunuz dünyaya geldi. Artık çocuğunuzu kucağınıza alabiliyorsunuz. Akraba, tanıdık ve arkadaş çevrenizden mutlaka bir çok tebrik almışsınızdır. Bütün bunların yanı sıra, mutlaka çocuğunuzun hayatta nelerle karşılaşacağını ve hayatı boyunca ona nasıl destek olacağınızı düşünmüşsünüzdür.

Anne-Baba olarak, çocuğunuz için her şeyin en iyisini istersiniz. Fakat çocuk eğitiminde insan sık sık yeni zor anlarla da karşılaşır, çocuğun iyiliği için kararlar sözkonusu olunca bazen insan zorlandığını hisseder. Bu çoğu anne baba için böyledir.

Önemli bir konuda, bu broşür ile size yardımcı olmak istiyoruz. «Benimle Konuş ve Beni Dinle!» broşürü sizi çocuğunuzun ilk yaşlarında konuşmayı öğrenirken ona nasıl destek olabileceğiniz hakkında bilgilendirmek istiyor.

Bir insanın dil gelişimi için ilk yaş dönemleri çok önemlidir ve Anne-Baba olarak siz çocuğunuza bu dönemlerde konuşmayı öğrenmesinde ve dili öğrenmesinde iyi bir şekilde destek olabilirsiniz. Bir dili veya bir kaç dili iyi bilmek, günümüzde ve gelecekte hem toplum yaşantımız hem de iyi bir mesleki varoluş için önemlidir.

Eğer küçük yaştan itibaren Almanca ile yetişmiş veya Almanca'yı geç yaşta yetişkin bir birey iken öğrenmişseniz, kendinize belki bu durumda soruyorsunuzdur, çocuğunuzun dil öğrenimini nasıl iyi bir şekilde destekleyebilirim diye. Bu bağlamda bu broşürümüzde birçok destekleyici bilgileri bulacaksınız. Bunun yanında broşür çok çeşitli pratik bilgilerin yanında çocukların nasıl iki yada daha fazla dille iyi bir şekilde büyüydiklerine ilişkin bilgi vermektedir.

Çocuklara, konuşmayı öğrenirken yardımcı olmak, sanatsal bir beceri gerektirmez. Bunu, bu broşürü okuduğunuz zaman öğreneceksiniz. Ama dikkatinizi vermeniz ve aktif olmanız gerekiyor. Onun için bu broşürü sadece bir sefer okumak ile kalmayın. Onun size eşlik etmesine izin verin. Her seferinde, çocuğunuzun ilk yaş dönemlerinde, çocuğunuzu iyi bir şekilde teşvik etmenize yardımcı olabilecek, işinize yarayacak bilgiler bulacaksınız.

Çocuğunuz ile size bol sevinçler ve iyilikler dileriz!

Merhaba, siz beni göremiyorsunuz, fakat ben sizi duyabiliyorum!

1

Hamilelik döneminde bile çocuğunuzun dil gelişimini destekleyebildiğinizi

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Hamileliğin 4. ayından itibaren, anne karnındaki bebek, sesleri ve bilhassa annesinin sesini algılamaya başlar.

Ana dilinin melodisi, doğumdan önce bir çocuğu etkiler. Müzik ve gürültülerde anne karnındaki bebeği etkiler.

Anne-babalar çocuğun ilk yaşlarda dil konusunda örnek aldığı en önemli insanlardır. Bu nedenle, hamilelik dönemi dahil, anne-babaların çocuğu ile hangi dilde veya dillerde konuşmak istediğini iyi düşünmeleri gerekir.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Hamilelik döneminde bebeğinize kendi dünyanızı anlatın. Ona duygularınızdan bahsedin. Evde çocuğunuz ile hangi dilde (veya dillerde) konuşacağınıza karar vermenizde aşağıdaki düşünceler size yardımcı olacaktır:

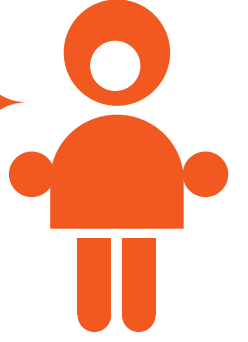
Çocuğunuz ile, en iyi bildiğiniz ve kendinizi rahat hissettiğiniz dilde konuşun. Ancak, o dilde çocuğunuza en geniş dil haznesini verebilirsiniz. Bu şekilde, gelecekte çocuğunuzun öğreneceği bütün diğer diller için sağlam bir temel atmış olursunuz.

Eğer anne-baba olarak bir çok dili iyi konuşabiliyorsanız bu çocuğunuz için çok değerli bir başlangıç olacaktır. Bu durumda anne ve baba olarak, «iyi» bildiğiniz dili çocuğunuz ile konuşun. Böylelikle çocuğunuzun hayatında, iki dili iyi konuşan örnekleri olacaktır.

Aile içinde konuşmayı kararlaştırdığınız dil hangisi olursa olsun, çocuğunuzun yaşadığı ülkenin

dili olan Almanca'yı da iyi öğrenmesi oldukça önemli. Burada kendisini rahat hissedebilmesi, iyi arkadaşlar edinebilmesi ve iyi bir eğitim alabilmesi için Almanca'yı iyi bilmesi gerekir. Günlük hayatınızda evde başka bir dil konuşsanız bile, çocuğunuz Almanca'yı öğrenebilir.

Annemin dili okeydir! – Babamın dili okeydir!

**Çocuğunuz ile size
en yakın olan
dilde konuşmanızın,
çocuğunuza çok
faydası olacağını**

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Genel ve dil gelişimi için duygusal bağ çok önemli bir temeldir. Çocuk, anne-babasının onunla konuştuğu dilde, kendilerini rahat ve güvende hissedip hissetmediklerinin farkına varır.

Çocuklarına öğrettikleri dili anne-babalar ne kadar iyi konuşurlar ise, bu çocuklarının dil gelişimi için de o kadar yararlı olur.

Kendi ana dilini çok iyi konuşabilmek, diğer dilleri öğrenmek için en önemli temeldir. Çocuklarınıza ilettiğiniz her dil dünya üzerine bilgi içermektedir.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuz ile en iyi bildiğiniz dil veya şive ile konuşun.

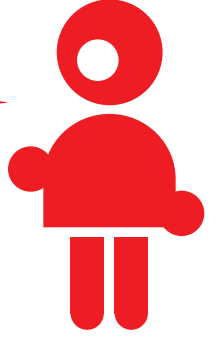
Çocuğunuz ile mümkün olduğunca çok konuşun ve ona konuşması için bol vakit ayırın.

Kendi vatanınıza ait hikayeler, şarkılar ve çocuk oyunları sizi ve geçmişinizi çocuğunuza anlatacaktır. Bu önemlidir, çünkü çocukların kökenlerini bilmeye ihtiyaçları vardır.

Çocuğunuza diğer dillerinde yolunu açın. Onlara iyi örnek olun! Eğer siz diğer dillere, dil öğrenmeye, ana dilinizi iyi muhafaza etmeye ve Almanca'ya sıcak bakarsanız, bu durum çocuğunuza da yansiyacaktır.

Ben olduđum gibi sevimliyim!

**Özgüvenin, çocuğunuzun
dil gelişimi için en
iyi temel olduğunu**

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Çocuğun gelişimi ve dil öğrenmesi için özellikle anne-babanın ilgi ve alakasına ihtiyacı vardır. Onun özgüvenini geliştirebilmesi için sevildiğini ve benimsendiğini yaşaması ve hissetmesi gerekir. Bu enerji gelişmesinin anahtarıdır.

Bir çocuğun güvenede ihtiyacı vardır. Anne-babasının vakti olmadığında, neden onu dinlemediklerini ve ne zaman tekrar onunla ilgilenilmeye başlanacağını çocuğun bilmesi gerekir. Bir şeyin neden olması gerektiğini veya mümkün olmadığını çocuk bilmek ister.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

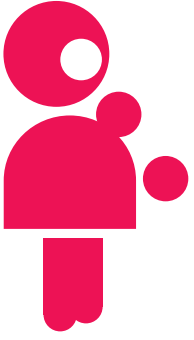
Günlük hayatta, çocuğunuz ile konuşmak ve onu sohbete dahil etmek için bir sürü imkanınız vardır. Bunu, doğduğu ilk günden itibaren yapmaya başlayabilirsiniz.

Ona o anda onunla ne yaptığınızı anlatın. Onun çıkardığı seslere karşılık verin ve o seslerin sizi ne kadar mutlu ettiğini belli edin.

Çocuğunuza belirsiz zamanlara söz vermeyin, bu onu tedirgin eder. Ona verdiđiniz sözleri tutun.

Çocuğunuzu dinleyin, onunla konuşun ve onu övün! Bırakın size yaşadıklarını anlatsın. Konuşmasını sakın bölmeyin, bitirmesini bekleyin.

3

Kafamda iki veya daha fazla dile bile yer var!

Çocukların iki veya daha fazla dile yetişebildiklerini, bunun altından kalkamıyacakları bir ey olmadı

... biliyormuydunuz?

4

Uzmanlar ne diyor?

Çocuklar, hiç sorun yaşamadan iki veya daha fazla dile yetişebilirler. Milyonlarca çocuk, günlük yaşamda çeşitli dillerin kullanıldığı ülkelerde yaşıyorlar. Bu, çocuğun gelişimine hiç bir şekilde zarar vermez.

Çok dilli çocuklarda tek dilli çocuklar gibi gelişmekte, yani hepsi birbirinden farklı. Biri erken konuşmaya başlarken diğeri daha geç konuşur, kimi çok konuşurken kimi az konuşur.

Çocuğun dil gelişimi dinamiktir. Sürekli ilgi halindedir, yeni şeyler öğrenir ve bunları eski öğrendikleri ile bütünleştirir. Dilleri karıştırmak da bu gelişimin bir parçasıdır.

Dikkat etmek, bir doktor veya uzman ile görüşmek ancak çocuk uzun süre bir gelişim göstermez veya konuşmayı bırakırsa gereklidir.

Çocuklar birden fazla dile büyümekte iseler, her dilde bilinçli desteğe ihtiyaçları vardır. Çocuklarının, bunu iyi başarabilmelerine anne-babalar farklı şekillerde katkıda bulunabilirler.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

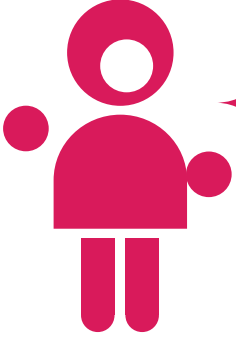
Siz çocuğunuzu kendi ana dilinizde örneğin Türkçe, Boşnakça, Hırvatça, Sırpça, Kürtçe, Rusça, İspanyolca vs. konuşarak yetiştiriyorsunuz ve çevrenizde konuşulan dil Almanca.

Bu durumda siz çocuğunuz ile mümkün olduğunca kendi dilinizde çok konuşun. Ama Almanca konuşan komşu ailelerle görüşmesini sağlayın. Çocuğunuzun Almanca konuşan arkadaşlar bulmasına yardımcı olun. Çocuğunuzu kreşe veya ana okuluna yollayın. Bu onun gelişimini destekleyecektir. Almanca konuşan çocuklar ile ne kadar erken bir araya gelir ise, ikinci bir dili o kadar erken ve kolay öğrenir.

Siz anne-baba olarak çok iyi iki dil biliyorsunuz? Bu durumda çocuğun «annesinin ana dilini» ve «babasının ana dilini» öğrenme imkanı olacaktır. Kesin dil kuralları koyun. Her şeyden önce küçük çocuklar için bu çok önemlidir. Anne kendi «ana dilinde» konuşur, baba ise kendi «ana dilinde». Böylelikle çocuk kişiler ile diller arasında bağ kurar ve kiminle hangi dilde konuşacağını bilir. Bu, kendi kafasında dilleri belli bir düzene sokmasına yardımcı olur.

(Dilleri belli durumlarda kullanma gibi bir düzen de kurulabilir: Günlük belli bir dil konuşulurken, akşam yemeklerinde, ev ödevleri yapılırken veya «yatakta masal okunurken» diğeri dil kullanılır. Buna «dil adacıkları oluşturmak» denir.)

Çocuğunuz ister tek, ister iki hatta üç dilde bile büyüse, asıl önemli olan onunla çok konuşmanız, onu iyi ve sabırla dinlemeniz ve onu övmenizdir!

Benimle konuş ve beni dinle!

Sadece iyi duyan çocukların konuşmayı daha iyi öğrendiğini ve ayrıca bebeklerin yüksek ses tonu ile söylenenlere daha çabuk tepki verdiklerini

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

İyi duymak iyi konuşmanın ana kuralıdır. Sağlıklı bir bebek altıncı ayından itibaren sürekli daha fazla mırıldanmalıdır, duyduğu sesleri tekrarlamaya çalışmalı ve kendi kendine «konuşmalıdır», yoksa işitme duyusunun tekrar kontrol ettirilmesi gerekir.

Duyma özürlü bebekler dahi ilk aylarda kendi kendilerine sesler çıkartırlar ama gittikçe bunlar azalır.

Daha yüksek sesle konuşmak bebeklerin ilgisini arttırır. Bu şekilde ilk gülücüklerini sağlar.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuzun özellikle 6. ayından itibaren izlemeye başlayın. Seslere tepki veriyor mu? Çağırıldığında kafasını çevirip size bakıyor mu?

Bebeğin dikkatini çekmek için müzik kutuları ve çingiraklar çok uygundur.

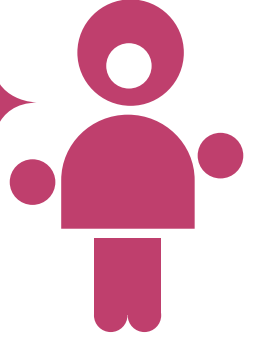
Bebeğiniz ile sık sık ve bol miktarda konuşun, ancak o zaman iyi duyup duymadığını anlayabilirsiniz.

Bebeğinizin çıkardığı ilginç sesleri ve mırıldanmasını taklit edin. Yeni doğmuş bir bebeğe dahi onunla ne yaptığınızı anlatın. şarkı söylemek ve tekerlemeler, her yaştaki çocuklar tarafından sevilir.

Çocuğunuz veya bebeğiniz orta kulak iltihabı geçirmiş ise mutlaka belediyenizde bulunan anne-baba danışmanlığına yada doktora kontrol ettirmeye götürün.

5

Ben bunu kendim yaparım!

Dilin tüm duyu organları kullanılarak yani sadece duyarak değil, dokunarak, görerek, öğrenerek, eline alarak vs. öğrenildiğini

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Duymak, görmek, dokunmak, hareket etmek, anlamak. Hareketleri kavramak, yer çekimini yaşamak ve daha bir çok şey bir bebeğin dünyayı tanımaya ve anlamaya yardımcı olur. Bu şekilde duygusal, zihinsel ve sosyal yeteneklerini ve tabii ki kendi dilini oluşturur.

Bebeğinizin bir şeylere dokunma imkanı var ise neyin «düz» neyin «tırtıllı» olduğunu öğrenir. Yiyecekleri deneme imkanı var ise neyin «tatlı» neyin «ekşi» olduğunu öğrenir. Ancak emekleyerek kenar ve köşenin farkına varabilir. Bu şekilde beyinde kelimelere uygun zihinsel tasarımlar oluşturur.

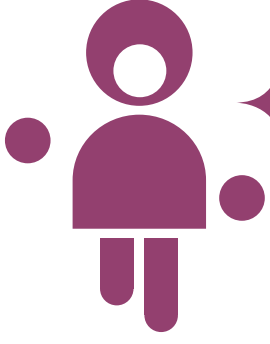
Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Bebeğinizi sık sık kucağınıza alın ve her dokunuşu keyife dönüştürün.

Bebeğinizin bir şeyleri ellemesine, tutmasına ve bırakmasına izin verin! Isırması için eline bir şey verin! Bırakın mümkün olduğunca çok şeyi kendisi deneyerek öğrensin!

Biraz daha büyüdüğünde, mümkün olduğunca çok şeyi denemesine izin verin. Evde, oyun parklarında veya bahçede emeklesin, yürüsün, kum ve su ile oynasın, çağırınsın ve şarkı söylesin, size yemek yaparken yardım etsin, sofrayı kursun, bahçede toprağı bellesin, çiçek diksin. Bu şekilde çocuğunuz daha erken bağımsız olur ve ileride okul hayatı kolaylaşır.

6

Sizin düşündüğünüzden daha fazla şeyler yapabiliyorum!

Hareket etmesi, oyun oynaması, sağlıklı beslenmesi ve çürüksüz dişlerinin olması ile çocuğun konuşma yeteneğini geliştirmesi arasında bağlantı olduğunu

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Oyun ve hareket konusunda çocukların tecrübeye ihtiyaçları vardır. Dili geliştirmek demek, ona bol hareket imkanı sağlamak demektir. Bırakın atlasın, zıplasın, yürüsün, koşsun, dans etsin vs. Dil ve hareket etmek ayrılmaz bir bütündür.

Çocuğun oynarken yaptığı hareketler sayesinde bilhassa parmakları gelişir, el becerisi artar, aynı şekilde ağız ve dil hareketleride daha düzgün olmaya başlar.

Çocuğun düzgün konuşabilmesi için diş yapısının düzgün olması gerekir. İyi anlaşılır telaffuz, iyi dil bilgisinin bir parçasıdır.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Bırakın çocuğunuz alçak duvarların üzerinde yürüsün, yemeğini elleri ile yesin, suyunu kamyş ile içsin, pamuk üflesin vs. Sık sık oyun parklarına gidin, tabiatda dolaşın. Onunla el işi yapın, makas kullanmasına izin verin. Siz yanında iken korkmayın bir şey olmaz. Bu şekilde hareketlerini kontrol etmeyi öğrenir ve hayal gücü gelişir.

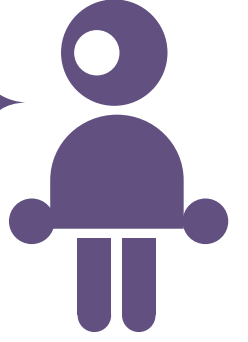
Diş yapısına dikkat edin. En fazla üç yaşına kadar emzik emmesine izin verin.

Sağlıklı beslenmesi ve dişlerinin arasında «ısrabileceği» bir şeylerin olması çok önemli.

şekerli içecekler içirmeyin, hatta buna onu hiç alıştırmayın bile!

7

Benimle oynarmısın?

Hergün birlikte oynamanın ve konuşmanın dil gelişimine muazzam ilerleme sağladığını

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Çocuğunuz ile ne kadar çok ilgilenirseniz, konuşur ve oynarsanız, onun beyninde o kadar çok yapılar ve ağlar oluşur. Bu yapılar ve ağlar, çocuğunuzun dil gelişimi ve ilerleyen yaşlarda okulda öğrenme kabiliyetini belirler.

Bir veya bir çok dili düzenli olarak dinlemek ve konuşmak, çocuğun o dilin kurallarını öğrenmesinde yardımcı olur. Çocuk bu şekilde kelimeler öğrenir, o dillerin dilbilgisini (grammerini) çözer ve öğrenir, başkaları ile düzgün bir şekilde iletişim kurup konuşmayı öğrenir. Her dilin çok «gıdaya» ihtiyacı vardır ve mümkün olduğunca kendisi çok konuşmalı ve duymalıdır.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuz ile oynarken ve konuşurken onun göz hizasına inin. Günlük en az 15 dakika çocuğunuzla birebir ve ona hitab ederek konuşun!

Onun ile günlük işlerini yaparken dahi konuşun. Mesela, ayakkabısını veya ceketini çıkartırken, terliklerini giyerken, çayını verirken, yatmaya giderken vs. Sadece emirler vermek veya yapması gerekenleri söylemek yeterli değildir!

Zengin bir dil kullanın, böylelikle çocuğunuzun kelime hazinesi genişleyecektir. (Bunu mesela aynı anlamı taşıyan farklı kelimeler kullanarak yapabilirsiniz. Örneğin iyi, güzel, hoş gibi.)

Şarkılar ve tekerlemeler, her yaşta çocuğun kelime hazinesini geliştirebileceği müthiş bir kaynaktır. Kendi çocukluğunuzdaki tekerleme ve şarkıları hatırlayamıyorsanız, kendi anne-babanıza veya ailenin diğer yaşlı üyelerine sorun. Olmazsa kitaplardan araştırın, okuyun. Yada kendi şarkı ve tekerlemelerinizi icad edin.

8

Sade konuşmama izin ver!

Çocuğu sürekli düzeltmemek ve söyleneni tekrarlamaya zorlamak gerektiğini

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Düzeltilmek çocuğun konuşma hevesini kırar. Doğru teknik ise «düzeltmek tekrarlamak».

Çocuklar her zaman becerilerini göstermezler. Çoğunlukla bir çok şeyi anlarlar ama daha az konuşurlar. Çocuklar tohuma benzerler, çiçek açmak için zamana ihtiyaç duyarlar.

İki dille büyüyen çocuklarda, bir dilin diğer dilin önüne geçtiği olabilir. Ama bu hayatı boyunca sürekli değişebilir. O an yaşadığı olayları bağdaştırdığı dil hangisi ise o öne çıkar. Mesela, ana dili Almanca olmayan çocuklarda, ana okuluna başlayıp arkadaşlar edindiklerinde ve bu arkadaşlar onlar için önem kazanmaya başladıklarında Almanca olmayan ana dili biraz arka plana geçebilir.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuz bir şeyi yanlış telaffuz ettiğinde, ona «laf arasında» o kelimeyi veya cümleyi doğru şekliyle tekrarlayın. Doğrusunu tekrarlamaya zorlamayın.

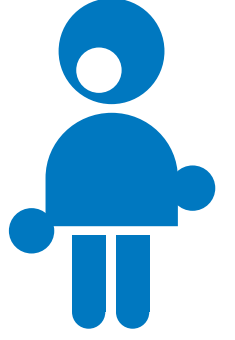
Yeni bir kelimeyi anında kullanmadığında sakın kalın.

Sabırlı olun! Çocuk size başka dilde cevap verse bile siz onunla kendi dilinizde konuşun. İki dille büyüyen çocuklarda, dillerden birini uzun bir süre aktif olarak kullanmak istemeyebilirler.

Çocuğunuz böyle bir dönem geçiyor ise, sakın baskı uygulamayın. Çocuğunuza her iki dilde aktif olarak kullanabileceği imkanlar yaratın. Böylece doğru olanı yapmış olursunuz.

Hikayenin devamını bugün bana okur musun?

Ona kitap okumanın ve okuduklarınız hakkında konuşmanın dil gelişiminin en önemli şekli olduğunu ve çocuğunuzu okula çok iyi hazırladığını

10

Uzmanlar ne diyor?

Bilimsel araştırmalara göre, çocuklara erken yaştan itibaren kitap okumak, onların konuşma yeteneğini geliştirmelerini olumlu yönde etkiler.

Okumak ve anlatmak, çocuğun kelime hazinesinin genişlemesini sağlar. Bu çocuğun kendi okuma ve yazmasına iyi bir temel oluşturur. Çünkü, konuşulan dille yazılan dil farklıdır. Ona kitap okuduğunuzda yazı dilinde öğrenir.

Masal dinleyen ve bunları tekrar anlatabilen çocuklar, ileride okulda ona faydalı olacak bir sürü şey öğrenir. Mesela, dinlemeyi bilir, derse konsantrasyon olabilir, olayları hatırlar, yeni kelimeleri, yeni cümle kurulumlarını ve daha bir sürü şey öğrenebilir.

... biliyormuydunuz?

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

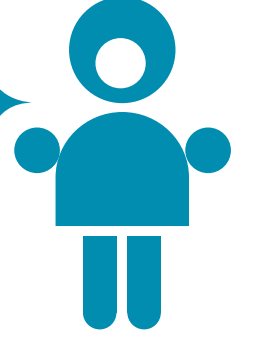
Çocuğunuza evde konuştuğunuz dil veya dillerde resimli çocuk kitaplarından ve hikaye kitaplarından her gün bir şeyler okuyun. Birçok kütüphaneden farklı dillerdeki resimli çocuk ve hikaye kitaplarını ödünçalabilirsiniz. Kaldığınız yerin kütüphanesine, sizin ana dilinizde kitapların olup olmadığını sorun.

Çocuklar törenleri severler! Sizin çocuğunuzda sever. Yatarken okunan bir hikaye töreye dönüşebilir. Çocuklar aynı hikayeyi tekrar tekrar dinlemeyi severler, kendileri tamamını öğrenip anlatmaya başlayana dek. Örneğin, onu motive edecek sorular sorarak onun hikayeyi öğrenip anlatmasına destek olun.

Almanca belki çok iyi olmayabilir, yine de dili Almanca olan resimli çocuk kitaplarından, çocuğunuza bir şeyler okuyabilirsiniz.

Büyükanne-büyükbaba ve diğer güvenilir aile mensupları da çok iyi birer dinleyici ve hikaye anlatıcısıdır.

Televizyon? Hayır teşekkür ederim, babamın ve annemin benimle oynaması çok daha güzel ...!

Çocukların oyun oynarken ve birlikte aktivite yaparken öğrendiklerini ve televizyon veya bilgisayarın bir şey öğretmediğini

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

Bir dili öğrenmek için, çocukların sadece dilin seslerini duymaları yeterli değil, aksine söylenenlerin anlamını da bilmeleri ve gördüğünü kavramaları gerekir.

Çocuk, ancak başka insanlar ile olan ilişkisi sayesinde konuşmayı öğrenir anne ve babası ile, kardeşleri ile, diğer aile büyükleri ile ve daha sonra arkadaşları ile.

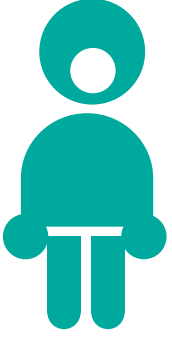
Anne-babası ile izleyebileceği iyi bir çocuk filmi tavsiye edilir. Saatlerce televizyon ve bilgisayar başında oturması zararlıdır. Bu süre içinde çocuklar az şey öğrenirler.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuzun, günlük yaşantıya katılmasına müsaade edin. Yeni kelimeleri ellerini kullanarak öğrenmesine imkan verin. Yemek pişirirken ve hamur işi yaparken size yardım etsin, su ile oynasın, kum, taş veya plastilin çocuğunuzun gelişimini desteklemek için televizyondan daha yararlıdır.

Çocuğunuz televizyon izliyor ise, siz bir film seçin ve izledikleriniz hakkında konuşun. Böylelikle çocuk daha iyi anlar ve yeni kelimeler öğrenir.

Kütüphanelerde kiralayabileceğiniz bir sürü güzel oyunlar var. Bunlar ile çocuğunuza uygun fiyata değişiklik yapabilir ve yeni teşvikler verebilirsiniz.

Ben başka çocuklarda bir arada olmak istiyorum!

Çocuklar Almanca' yı, çok iyi öğrenebilirler eğer erkenden bu dilde arkadaşları olur ise veya erken yaşta kreş yada ana okuluna gittiklerinde daha çabuk Almanca öğrendiklerini

... biliyormuydunuz?

Uzmanlar ne diyor?

İyi Almanca bilmesi, çocuğunuzun yaşamı, okulda kendini rahat etmesi ve ileride iş dünyasında iyi şanslara sahip olabilmesi için önemlidir.

Çocuğunuzun Almanca'yı iyi öğrenebilmesi için, bu dili duyması ve konuşması, hatta çok iyi motive edilmesi gibi çok farklı imkanlara ihtiyacı var. İyi Almanca konuşabilen arkadaşlar, bu durumda çok iyi motivasyon kaynaklarıdır.

İncelemelere göre, çocuğun üç yaşından itibaren kreşe veya ana okuluna gitmesi, çocuğun okula başlayana kadar Almandasını güçlendirir ve okulda olan taleplere hazırlar.

Aile diliniz Almanca olmasa bile, bu fırsat kullanılırsa, çocuğunuz bu dili çok iyi öğrenir.

Günlük hayatınızda, çocuğunuz ile neler yapabileceğiniz hakkında pratik bilgiler!

Çocuğunuz arkadaşlarına gitmek yada onları eve davet etmek istiyor ise, ona destek olun. Çocuklar onlara günlük yaşamda önemli olan dili normalde çok çabuk öğrenirler.

Çocuğunuzu iki buçuk üç yaşından itibaren bir çocuk oyun grubuna yazdırın. Bu yaştaki çocuklar, gerekli olgunluğa erişmiş olurlar ve diğer çocuklar ile oyunlar oynayıp, eğlenmeye, yeni arkadaşlar edinmekten mutlu olurlar.

Eğer, işiniz gereği ihtiyacınız var ise veya pedagojik açıdan faydalı olacağını düşünüyorsanız çocuğunuzu, daha erken yaşta da bir çocuk bakım kuruluşuna gönderebilirsiniz.

Çocuğunuz ile evde Almanca dışında başka bir dil konuşuyor iseniz, onu oyunlarla, kreş veya anaokulunda yeni tanışacağı dil olan Almanca'ya hazırlayabilirsiniz. Onunla bu konuyu konuşun, merakını uyandırın, ona bir kaç basit ama yeni çevresinde ihtiyaç duyacağı, kullanabileceği kavramları öğretin.

Ona bir kaç dil konuşabilmenin ne kadar muhteşem bir şey olduğunu anlatın.

12

**Sizlere başka önemli
tavsiyelerimiz ...**

Dillere yatırım yapmazsak kaybolur giderler. Bizim, bir dili unutmamamız için, ona özen göstermemiz ve onu kullanmamız gerekir.

Çocuğunuz, ana okuluna ve daha sonra okula başladıktan sonra, Almanca onun için çok önemli bir dil olur. Bunun için sizin teşvikinize ve desteğinize ihtiyacı vardır. Fakat bunun yanında, kendi ana dilinizi yada evde aile içinde geçerli olan dile özen göstermeyi unutmayınız.

Okulda, Ana Dil ve Kültürü (heimatliche Sprache und Kultur – HSK) dersi, ilk öğrenilen dilin teşvik edilmesi için iyi bir imkandır. Bu imkan doğrultusunda kendinizi bilgilendirin ve çocuğunuzun bu derse başvurusunu yaptırın.

Kendiniz de, gazete ve/veya kitap okuyunuz ve çocuğunuz ile yeni konular hakkında konuşunuz! Böylece siz de, çocuğunuzda dilinizi geliştirirsiniz.

Çocuğunuzun hem almanca dilinde hemde diğer dillerde birşeyler okumaya motive ediniz.

Almanca ve İngilizce'nin yanı sıra başka bir dili daha iyi bilmek, çocuğunuza mesleki kapılar açacaktır.

Dil bir hazinedir. Her dil bir hazinedir. Özen gösterilir ve geliştirilir ise dilin değeri artar. Günümüzde dillere iyi bir şekilde hakim olmak, insanın toplumdaki ve mesleğindeki yerini belirler.

Anne-Babaların Bilgi Edinebilecekleri ve Destek Alabilecekleri Kurumlar ve Hizmetler

Anne-Baba Danışmanlığı

Anne-Baba Danışmanlığı'nda bebeğinizin ve küçük çocuğunuzun sağlığı, beslenmesi ve gelişimi ile ilgili sorunları konuşabilirsiniz. Orda günlük eğitim sorunlarına ilişkin uzman desteği alırsınız. Bunun dışında diğer anne-babalarla irtibat kurma fırsatı vardır.

Belediye

Oturduğunuz yerdeki çocuk bakım hizmetlerine, çocuk oyun gruplarına ve anaokullarına ilişkin bilgileri belediyenizde yada www.kinderbetreuung.lu.ch internet adresi altında bulabilirsiniz.

Kütüphaneler ve Ludothekler (oyun kiralanan yer)

Ödünç kitap ve oyuncak alabileceğiniz kütüphaneleri ve ludothekleri bir çok yerde bulabilirsiniz. Kütüphanenize, ana dilinizde yada ailenizde konuşulan dilde çocuk kitaplarına sahip olup olmadığını, sorunuz. Gittikçe daha fazla kütüphane, raflarında bir çok dilde kitap bulundurmaktadır.

Eğitim Danışmanlığı (Erziehungsberatung)

Telefon ve kişisel eğitim danışmanlığı: Aile danışmanlık yerleri sizi çocuk eğitimi sorunlarında destekler ve size zor durumlarda çözüm bulmak için yardımcı olur, örneğin korku sorunlarında, hiperaktiflik, kardeşler arasında kavga/ çekişme, aynı yaşlarla anlaşmadaki problemler gibi.

«familienbar» – Anne ve Babalar tarafından yine Anne ve Babalar için yapılmış bir proje: «familienbar» anneler ve babaların aktüel çocuk eğitimi konularını birlikte konuştukları anne-babalar için anne-babalar tarafından oluşturulmuş bir tartışma platformudur.

Logopedi Hizmeti

Logopedi'de çok çeşitli şekillerde, çocuğunuz ile birlikte çalışılır. Amaç olabildiğince erken bir şekilde çocuğun

konusmadaki problemlerini belirlemek ve bu bağlamda buna uygun yeteneklerini teşvik etmek.

İyileştirme Pedagojisi Erken Eğitim Hizmeti (Heilpädagogischer Früherziehungsdienst)

İyileştirme Pedagojisi Erken Eğitim Hizmeti'nde çocuğunuzun gelişim düzeyini açıklığa kavuşturabilirsiniz ve çocuk kişisel gelişimi ve eğitimi hakkındaki sorularınıza cevaplar alırsınız. Çocuğunuz oyun oynarken ve günlük yaşama ilgili davranışlarda bilinçli destek alır ve böylece yeteneklerini genişletir. .

Okul Psikoloji Hizmeti

Okul Psikoloji Hizmeti size eğitim ve okul bağlamındaki psikolojik sorunlarda ve sorularda yardımcı olur.

Çocuk ve Gençlik Psiyatri Hizmeti

Kanton Luzern Çocuk ve Gençlik Psiyatri Hizmeti bir tıbbi kurumdur ve çocukların ve de gençlerin psikolojik, psikosomatik ve psikososyal rahatsızlıklarında açıklığa kavuşturma ve tedavi etme hizmeti sunar.

Psikomotorik -Terapi

Psikomotorik-Terapi'de hareket ve oyun, çalışma araçları olarak kullanılırlar. Çocuk belirli bir mekanda tek olarak yada küçük bir grup içerisinde yeni bir şeyi deneyebilir ve böylece motorik yeteneklerini dahada iyi yapar. Bu vesile ile hareket alanını genişletir ve kendi değerini yaşamasında güçlendirilir.

Yukardaki hizmetlerin adreslerini şu internet adresinde bulabilirsiniz:
www.sozialenetze.lu.ch

Gesundheits- und Sozialdepartement
Dienststelle Soziales und Gesellschaft (DISG)
Fachstelle Gesellschaftsfragen

Rösslimattstrasse 37

Postfach

6002 Luzern

Telefon 041 228 67 12

Telefax 041 228 51 76

www.disg.lu.ch

gesellschaftsfragen@lu.ch

Elternbildung.LU

Wir machen Sie auch auf die Broschüre «Stark durch Beziehung» von Elternbildung CH aufmerksam.

(Türkisch)

